

Zpravodajství z jižního Kavkazu

březen 2013

Gruzínský parlament schválil rezoluci o orientaci země směrem k EU a NATO

Většinou hlasů byla gruzínským parlamentem přijata nová rezoluce, která stanovuje integraci Gruzie do NATO a Evropské unie jako hlavní prioritu zahraniční politiky. Shodly se na ní vládnoucí koalice Gruzínský sen s opoziční stranou prezidenta Saakašviliho Sjdnocené národní hnutí. Rezoluce zároveň obsahuje záměr nenavazovat diplomatické vztahy se zeměmi, které uznaly nezávislost Abcházie a Jižní Osetie. To ale neznamená, že nebude jednat s Ruskem a hledat cestu křešení konfliktu a budování dobrých sousedských vztahů. Bývalý ministr Valery Chaburdzania v reakci na rezoluci oznámil záměr založit proruský orientovanou politickou stranu.

Kromě uvedené rezoluce schválil gruzínský parlament v březnu změnu ústavy, která omezuje pravomoci prezidenta. Ten tak již nyní nemůže bez schválení parlamentem sám jmenovat či odvolat premiéra i celou vládu.

(EN) <http://www.civil.ge/eng/article.php?id=25828>

(EN) <http://www.eng.kavkaz-uzel.ru/articles/23171/>

(EN) <http://www.rferl.org/content/georgian-foreign-policy/24923035.html>

(EN) <http://www.rferl.org/content/georgia-prorussian-party-khaburdzania/24924948.html>

(EN) <http://www.rferl.org/content/georgia-stalemate-continues/24926810.html>

(EN) <http://www.rferl.org/content/georgia-constitution-amendments-president/24938549.html>

Obnova rusko-gruzínských vztahů pokračuje, tentokrát v Praze

Zvláštní zmocněnec gruzínského premiéra Bidziny Ivanišviliho pro vztahy s Ruskem Zurab Abašidze se 1. března v Praze setkal se zástupcem ruského ministra zahraničí Grigorym Karasinem. Předmětem jednání bylo například obnovení dopravního spojení, především pravidelných přímých letů mezi Ruskem a Gruzií, nejdůležitějším tématem byly ale obchodní vztahy. Ty v poslední době zaznamenaly značný posun, když Rusko ustoupilo ze zákazu dovozu gruzínských vín a minerálních vod tím, že čtyřiceti společností vystavilo povolení k dovozu. Ruská strana po jednání také uvedla, že zvažuje zjednodušení vízové procedury pro občany a občanky Gruzie. Jednání se záměrně vyhýbalo tématu Abcházie a Jižní Osetie, které je pravidelně projednáváno v rámci tzv. ženevských rozhovorů za účasti více aktérů.

(EN) <http://www.rferl.org/content/georgia-russia-prague-meeting/24912115.html>

(EN) <http://www.rferl.org/content/georgia-optimistic-russia-talks/24916408.html>

(EN) <http://www.rferl.org/content/georgia-russia-visa-negotiations/24917108.html>

(EN) <http://www.rferl.org/content/russia-georgia-wine-imports/24921145.html>

(EN) <http://www.civil.ge/eng/article.php?id=25805>

(EN) <http://www.civil.ge/eng/article.php?id=25806>

(EN) <http://www.civil.ge/eng/article.php?id=25824>

Putin dostal gruzínskou Coca-Colu

Do rezidence ruského prezidenta Vladimira Putina pronikla láhev Coca-Coly s gruzínskou etiketou. To způsobilo rozruch, neboť doposud platil zákaz dovozu gruzínských výrobků do Ruska. Původ láhve u Putina se nepodařilo vysvětlit, každopádně prezidentův mluvčí ujistil tisk, že prezident Coca-Colu nepije.

(CZ) http://www.tyden.cz/rubriky/zahranici/rusko-a-okoli/k-putinovi-pronikla-limonada-z-gruzie-ochranka-zaskocena_264152.html

(EN) <http://www.rferl.org/content/georgian-coca-cola-putin-residence-checked/24928963.html>

Gruzínský parlament schválil změny v soudnictví

Nově schválenou změnou trestního zákoníku a trestního řádu by se měla minimalizovat

foto: sxc.hu

praxe, kdy se tresty v případech více spáchaných trestných činů sčítají. To je považováno za jednu z příčin, proč byla Gruzie až do nedávné rozsáhlé amnestie jednou ze zemí s největším počtem vězňů na počet obyvatel. Díky změně zákona by se nyní u odsouzených za více trestných činů zpravidla uplatňoval pouze jeden úhrnný trest za nejzávažnější ze spáchaných trestných činů, tedy stejná praxe, jako je např. u nás. V minulosti odsouzení si

budou moci požádat o překvalifikování svého trestu dle nové právní úpravy.

Parlament dále schválil změnu, podle které každý účastník soudního jednání bude mít právo pořizovat záznam, a i samotný soud bude mít povinnost nahrávat a natáčet jednání a poskytnout záznamy účastníkům řízení.

(EN) <http://www.civil.ge/eng/article.php?id=25822>

(EN) <http://www.civil.ge/eng/article.php?id=25829>

Bouře poškodila vagón v Gruzii stále populárního Stalina

Březnová bouřka způsobila škodu ve Stalinově muzeu ve městě Gori, když uvolnila část

střechy budovy a ta spadla na obrněný vagón, který je součástí expozice. Stalin v něm cestoval ve 30. a 40. letech minulého století. Někdejší sovětský diktátor zůstává v Gruzii velmi populární, pozitivně jej [dle nedávného výzkumu](#) vnímá 45 procent populace. Příčiny a souvislosti Stalinovy popularity nejen v Gruzii, ale i dalších postsovětských zemích, vysvětluje renomovaný

kavkazolog Thomas de Waal společně s dalšími autory v [obsáhlém reportu](#).

(EN) <http://www.rferl.org/content/stalin-georgia-storm/24938026.html>

Stroj, který cokoli vymaže

Gruzínská dokumentaristka Tinatin Gurchiani představila v Praze na filmovém festivalu Jeden svět svůj nový film nazvaný „Stroj, který cokoli vymaže“. Režisérka použila experimentální koncept: vyhlásila casting, v němž hledala lidi ve věku 15 - 25 let, kteří se domnívají, že mohou něco zajímavého nabídnout. Prostřednictvím zobrazení směsice postav se snaží představit současnou Gruzii světu. Na níže uvedených odkazech můžete shlédnout trailer k filmu nebo si přečíst rozhovor s Tinatin Gurchiani.

(CZ) <http://aktualne.centrum.cz/kultura/jeden-svet/clanek.phtml?id=772994>

(CZ) <http://aktualne.centrum.cz/kultura/jeden-svet/clanek.phtml?id=773595>

Giorgi a Nino

Server mashasada.me zveřejnil statistiky nejčastějších gruzínských jmen a příjmení. Nejčastější mužská jména jsou Giorgi, Davit a Zurab, ženská pak Nino, Maia, Tamar či Nana. (EN) <http://mashasada.me/en>

Demonstrace během koncertu Jurije Bašmeta v Tbilisi

foto:
www.kremlin.ru

Během charitativního koncertu ruského houslisty Jurije Bašmeta v Tbilisi uspořádalo několik desítek mladých lidí protestní akci, na níž požadovali zatčení hudebníka kvůli jeho návštěvě Abcházie a Jižní Osetie. Podle zákona o okupovaných územích je vstup do Abcházie a Jižní Osetie z ruské strany trestným činem a kromě pokuty za něj hrozí i vězení. Ministerstvo vnitra reagovalo prohlášením, že v pase Jurije Bašmeta nebylo nalezeno žádné razítko, které by svědčilo o jeho návštěvě Abcházie, a tedy neexistují žádné podklady pro jeho trestní stíhání.

(EN) <http://www.eng.kavkaz-uzel.ru/articles/23239/>

Saakašvili zdržuje přejmenování ministerstva

Podle slov ministra Paaty Zakareišviliho zdržuje prezident Saakašvili odsouhlasení přejmenování ministerstva pro reintegraci. To se původně jmenovalo ministerstvo záležitostí řešení konfliktu. Zakareišvili chce změnit provokativní název ministerstva, aby mohl využít své abchazské a jihoosetinské kontakty a navázat dialog se separatistickými územími.

(EN) <http://www.civil.ge/eng/article.php?id=25832>

Abcházie: dodávka vody přerušena

Obyvatelé města Gagra se ocitli bez vody poté, co byl městský vodovod poničen vichřicí. V noci z 23. na 24. března dosáhla bouře pětibodového stupně, výška mořských vln přesáhla tři a půl metru a řada domů na pobřeží byla zaplavena. V nedalekém letovisku Picunda bylo zaplaveno čtrnáct domácností. Místní obyvatelé byli okamžitě evakuováni záchranáři, žádné oběti nebyly hlášeny. Vichřice smetla vodovod v délce 650 metrů.

(EN) <http://www.eng.kavkaz-uzel.ru/articles/23426/>

V Jižní Osetii údajně zavedli 4G internet

Jižní Osetie se stala údajně první kavkazskou zemí, kde byla uvedena do provozu čtvrtá generace technologie mobilního spojení 4G LTE. Informoval o tom generální ředitel operátora Megafon Jižní Osetie Oleg Savčuk. V loňském roce byla dokončena „magistrála“ spojení optickým vláknem mezi Jižní Osetií a Ruskem.

(RU)

http://www.ekhokavkaza.com/archive/news/20130315/3235/2759.html?id=24929610&utm_source=twitterfeed&utm_medium=twitter

Prezidentské volby v Arménii: demonstrace a protestní hladovka opozičního kandidáta

Začátkem března se v Jerevanu uskutečnilo několik dalších demonstrací příznivců arménského prezidentského kandidáta Rafi Hovannisjana proti podle nich nelegitímním a zfalšovaným prezidentským volbám. Podle oficiálních výsledků získal Hovannisjan 37 procent hlasů, zatímco dosavadní prezident Serž Sarkisjan 58 procent.

Hovannisjan kromě napadení voleb u ústavního soudu, který žalobu vzápětí odmítl jako nepodloženou, zahájil protestní hladovku. Koncem měsíce Sarkisjan naznačil, že je ochoten vést s Hovannisjanem dialog. Ten odpověděl, že je ochoten uznat Sarkisjanovo vítězství ve volbách, pokud slíbí, že se parlamentní volby uskuteční nejpozději do konce tohoto roku. Dále požaduje volební reformy.

Serž Sarkisjan
Foto: Wikimedia
Commons

(EN) <http://www.rferl.org/content/armenia-presidential-election-protest/24917449.html>

(EN) <http://www.rferl.org/content/armenia-hovannisian-rally/24920159.html>

(EN) <http://www.rferl.org/content/armenia-hovannisian-hunger-strike/24924903.html>

(EN) <http://www.rferl.org/content/armenia-election-situation-standoff/24932312.html>

(EN) <http://www.rferl.org/content/sarkisian-hovannisian-armenia/24938264.html>

Shromáždění připomnělo zastřelené demonstranty

Prvního března si pietní shromáždění v Jerevanu připomnělo události před pěti lety, kdy arménská policie násilím a střelbou zasáhla proti masovým povolebním protestům, v důsledku čehož zemřelo deset lidí.

(EN) <http://www.rferl.org/content/armenia-2008-deaths-remembered/24916690.html>

(EN) <http://www.eng.kavkaz-uzel.ru/articles/23109/>

Arménie se letos chystá na Eurovision

Kytarista Black Sabbath Tony Iommi složil hudbu pro hit nazvaný „Lonely Planet“, s nímž se Arménie letos zúčastní hudební soutěže Eurovision. Píseň zahraje skupina Dorians na semifinále soutěže, které se bude letos konat ve Švédsku. V roce 2012 se Arménie soutěže nakonec nezúčastnila s odůvodněním, že nemá jistotu bezpečnosti výpravy do Baku. Svou účast odvolala mimo jiné poté, co ázerbájdžánský prezident Ilham Alijev veřejně prohlásil, že Arméni jsou hlavními nepřáteli Ázerbájdžánu.

(EN) <http://www.rferl.org/content/black-sabbath-iommi-eurovision-armenia/24921735.html>

(EN) <http://www.rferl.org/content/armenia-tony-iommi-eurovision/24941540.html>

(EN) http://en.wikipedia.org/wiki/Armenia_in_the_Eurovision_Song_Contest_2012

Ázerbájdžán: s blížícími se prezidentskými volbami režim přitvrzuje

S blížícími se podzimními prezidentskými volbami zvyšuje ázerbájdžánský režim nátlak vůči občanské společnosti i opozičním politickým stranám. Na konci března byl například zatčen člen opoziční Strany ázerbájdžánské lidové fronty Dasgin Malikov za údajné držení drog, regionální lídr strany Musavat v Nachičevanu byl neznámými útočníky zbit a musel být hospitalizován.

Dva aktivisté občanského hnutí Nida, Rašadat Achundov a Uzeir Mammadli byli vzati na tři měsíce do vazby za údajné nelegální držení zbraní. Další čtyři aktivisté tohoto hnutí byli zatčeni s odůvodněním, že drželi nelegálně zbraně a drogy. V případě odsouzení jim všem hrozí mnohaleté tresty vězení. Dále policie zadržela mladé aktivisty Bachtijara Gulijeva, Sahina Novruzova a Mahammada Azizova, neboť v jejich domech prý našla drogy a výbušniny.

Ázerbájdžánští prezidenti, bývalý a současný: Hejdar Alijev a Ilham Alijev

Uvedená zatčení a obvinění dle všeho souvisí s demonstrací, kterou dotyční připravovali. Ta byla namířena proti v poslední době častým úmrtím vojáků v ázerbájdžánské armádě; uskutečnila se 10. března a shromáždilo se na ní kolem pěti set lidí. Policie shromáždění rozehnala za pomoci gumových projektilů, vodních děl a slzného plynu. Mezi protestujícími byli členové rodin vojáků zabitých či zemřelých za nevyjasněných okolností. Jen v březnu došlo nejméně ke čtyřem dalším úmrtím v armádě.

Ázerbájdžánský prezident Ilham Alijev také vyzval Organizaci pro bezpečnost a spolupráci v Evropě (OBSE), aby snížila status své mise v Ázerbájdžánu. Odůvodnil to „významným pokrokem země“. Ve skutečnosti se jedná o zjevnou snahu předejít kritice před blížícími se volbami – OBSE totiž hodnotila několik posledních voleb jako nesvobodné a nespravedlivé.

(EN) <http://www.rferl.org/content/azerbaijan-activists-/24943937.html>

(EN) <http://www.rferl.org/content/azerbaijan-activists-arrested/24923396.html>

(EN) <http://www.rferl.org/content/azerbaijani-activists-detained/24924000.html>

(EN) <http://www.rferl.org/content/azerbaijan-protests/24924443.html>

(EN) <http://www.rferl.org/content/azerbaijan-presidential-election-/24934952.html>

(EN) <http://www.rferl.org/content/azerbaijan-arrest-drug-activist/24939512.html>

(EN) <http://www.rferl.org/content/azerbaijan-army-death/24920878.html>

(EN) <http://www.rferl.org/content/azerbaijan-army-conscript-dies/24938095.html>

(EN) <http://www.eng.kavkaz-uzel.ru/articles/23107/>

Ázerbájdžánský právník Intigam Alijev obdržel cenu Homo Homini

Cenu Homo Homini, kterou každoročně uděluje Člověk v tísni osobnostem, které se významně zasloužily o prosazování lidských práv, demokracie a nenásilného řešení politických konfliktů, letos obdržel ázerbájdžánský právník Intigam Alijev. Ocenění získal za svou osobní odvalu a mimořádné nasazení při obhajobě stovek případů porušování lidských práv. Předložil více než 200 případů k Evropskému soudu pro lidská práva, v současnosti očekává verdikt 40 jím připravených případů. Jeho žaloby uspěly v řadě kauz, týkajících se volebního práva, svobody shromažďování, svobody slova a práva na spravedlivý proces. Kromě toho poskytoval právní pomoc řadě aktivistů perzekuovaným za pokojné protesty, rozkrývání korupce nebo kritické články. Právnicka nominovala norská organizace Human Rights House Foundation.

(CZ) <http://www.clovekvtisni.cz/cs/lidska-prava/info/cena-homo-homini>

(EN) <http://humanrightshouse.org/Articles/19099.html>

(EN) <http://www.eng.kavkaz-uzel.ru/articles/23125/>

Ministr Schwarzenberg se ve svém projevu ostře vyjádřil k Ázerbájdžánu

Ministr zahraničí Karel Schwarzenberg u příležitosti předávání ceny Homo Homini právníkovi Intigamu Alijevovi zkritizoval ázerbájdžánský režim. Mimo jiné označil vládnoucí klan Alijevů za „solidní rodinnou diktaturu, která už dlouhá léta utlačuje tuto zemi“ a vyjádřil podporu tamní opozici, která mu na oplátku poslala děkovný dopis. Úřady v Baku se naopak projevem cítily uraženy a požadovaly po ministrovi omluvu. Je možné, že právě kvůli tomuto projevu musel Schwarzenberg odložit cestu do Ázerbájdžánu plánovanou na duben.

(CZ) <http://www.clovekvtisni.cz/cs/clanky/projev-ministra-schwarzenberga-pri-predani-ceny-homo-homini-vyvolal-rozporne-reakce-ministr-musel-odlozit-svou-planovanou-cestu-do-azerbajdzanu>

Hlas Talyšistánu zahájil vysílání

Z města Šuša v Náhorním Karabachu začalo 20. března vysílat rádio nazvané Hlas Talyšistánu. Posláním stanice má být ochrana práv talyšské menšiny v Ázerbájdžánu, která tvoří asi pět procent jeho obyvatelstva. Vysílání v talyšštině si můžete poslechnout zde: <http://bitly.com/YFPxtw>.

Díky sídlu v Arménii ovládaném Karabachu snad rádio nečeká stejný osud, jako nezávislé noviny Hlas Talyšů, jejichž šéfredaktor byl vloni zatčen v Baku za údajné držení heroinu a následně obviněn za velezradu a podněcování etnické, náboženské a rasové nenávisti. (EN) <http://www.rferl.org/content/iran-radio-nagorno-karabakh-azerbaijan-armenia/24941249.html>

K odběru měsíčního zpravodajství z jižního Kavkazu se můžete snadno přihlásit na <http://www.cestainiciativy.cz>

Líbí se vám zpravodajství? [Pomozte nám pokračovat v jeho vydávání!](#)

NEzávislé Sociálně Ekologické HNUTÍ – NESEHNUTÍ
tř. Kpt. Jaroše 18, 602 00 Brno, tel.: 543 245 342, e-mail: martin@nesehnuti.cz
<http://www.nesehnuti.cz>

Na vzniku tohoto přehledu zpráv se podíleli:
Martin Hyt'ha, Hana Syslová, Kateřina Špácová, Milan Štefanec

Poznámky:

Názvy některých měst i území na jižním Kavkaze se staly součástí politických bojů, které navazují na přímé vojenské konflikty mezi různými znepřátelenými zeměmi. Proto se můžete ve zpravodajství v ruském i anglickém jazyce setkávat s názvy jako Sukhumi/Sukhum, Stepanakert/Khankendi [1], Tskhinvali/Tskhinval, South Ossetia/Tskhinvali Region apod. V tomto zpravodaji se snažíme používat pro pojmenování hlavních měst neuznaných či částečně uznaných území jazykovou podobu, která byla konzultována s Ústavem pro jazyk český Akademie věd České republiky (pokud taková podoba existuje).

Pro bezprostřední vzhled a ilustraci některých názorových postojů politického života na jižním Kavkaze občas uvádíme i odkazy na zdroje, které vyjadřují stanovisko pouze jedné ze zainteresovaných stran či na zdroje, které v žádném případě nelze označit za nezájaté. V žádném případě to neznamená, že se redakce tohoto zpravodaje ztotožňuje se všemi názory či východisky médií, jejichž odkazy uvádíme.

[1] Ázerbájdžán v roce 1991 přejmenoval město na Chankendi a používá pouze tento název, Arménie a arménské obyvatelstvo, které nyní město ovládá, používají název Stepanakert vzniklý v dobách Sovětského svazu v roce 1923.